

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΈΡΓΑ ΝΟΜΟΥ 127(Ι)2018
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 1.7MW ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΒΙΟΛΑΝΔ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ**

Αρ. Αίτησης Πολεοδομικής Άδειας: ΠΑΦ/00451/2018

1. Σκοπός της προτεινόμενης ανάπτυξης

Σκοπός της προτεινόμενης ανάπτυξης είναι η δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου το οποίο θα έχει συνολική ικανότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας 1.7 MW εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Πόλεως Χρυσοχούς. Συγκεκριμένα το προτεινόμενο έργο θα κατασκευαστεί στην περιοχή «Αμμόβουνος - Φανάτος» Φ/Σχ. 26/60, αρ. τεμαχίου 18, συνολικής έκτασης 28.500 τ.μ περίπου, στο Δήμο Πόλης Χρυσοχούς. Οι εγκαταστάσεις του Φ/Β πάρκου θα κατασκευαστούν από συνήθη υλικά και οι φωτοβολταϊκοί πίνακες του θα τοποθετηθούν σε σταθερές μεταλλικές βάσεις. Η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια θα μεταφέρεται με αντιστροφείς δικτύου για την μετατροπή του συνεχούς ρεύματος σε εναλλασσόμενο και ακολούθως θα διοχετεύεται στο δίκτυο της ΑΗΚ.

2. Διαδικασία εξέτασης της Μελέτης

Στα πλαίσια της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου μας υποβλήθηκε στις 31/07/2018 από τον Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για αξιολόγηση.

Μετά την υποβολή της ΜΕΕΠ, ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, σε γνωστοποίηση, στις 11/09/2018 σε δύο καθημερινές εφημερίδες. Δεν υποβλήθηκαν οποιεσδήποτε παραστάσεις. Επίσης, ο κύριος του έργου διενέργησε δημόσια παρουσίαση, του έργου, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 03/05/2018 σύμφωνα με τον κατευθυντήριο οδηγό του Τμήματος Περιβάλλοντος του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων από ορισμένα έργα νόμου 127(Ι)2018 και δεν υπήρξαν οποιαδήποτε σχόλια.

Η υποβληθείσα ΜΕΕΠ εξετάστηκε σε συνεδρίαση της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στις 13/11/2018. Ζητηθήκαν συμπληρωματικά στοιχεία για το προτεινόμενο έργο την 1/02/2019 και στις 15/02/2019 τα οποία υποβλήθηκαν από τον μελετητή του έργου στις 9/04/2019 και εξετάστηκαν σε νέα συνεδρίαση της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στις 30/07/2019.

3.Χωροταξικά και χαρακτηριστικά του προτεινόμενου έργου

Το προτεινόμενο έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία Φ/Β πάρκου 1.7 MW και χωροθετείται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Πόλεως Χρυσοχούς, Φ/Σχ. 26/60 αρ. τεμαχίου 18, στην περιοχή «Αμμόβουνος - Φανάτος». Το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου εμπίπτει σε γεωργική πολεοδομική ζώνη Γα2 σύμφωνα με τη Δήλωση Πολιτικής. Στο τεμάχιο καλλιεργούνται ξηρικές καλλιέργειες και σε αυτό υπάρχουν 22 ελαιόδεντρα. Πρόθεση του κυρίου του έργου είναι να μεταφυτεύσει τα ελαιόδεντρα σε άλλα τεμάχια.

Επίσης, το προτεινόμενο τεμάχιο διασχίζει δίκτυο της ΑΗΚ υψηλής τάσης (στο δυτικό όριο του τεμαχίου) και υπόγειος αγωγός νερού (στο ανατολικό όριο του τεμαχίου). Ο δρόμος Πόλης

Χρυσοχούς – Πελαθούσας εφάπτεται του τεμαχίου του προτεινόμενου έργου. Το τεμάχιο εμπίπτει σε περιοχή αρδευόμενου αναδασμού.

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης εντοπίζονται:

- Αγροτεμάχια, με αραιή βλάστηση, με οπωροφόρα δέντρα, με ξηρικές καλλιέργειες,
- Κτηνοτροφικές μονάδες. Η πλησιέστερη μονάδα είναι σε απόσταση 270m, περίπου, νότια του προτεινόμενου έργου
- Βιομηχανικά υποστατικά (το πλησιέστερο υποστατικό είναι σε απόσταση 230m, περίπου, δυτικά του προτεινόμενου έργου).
- Ο ποταμός Μιρμικόφ (σε απόσταση 40m, περίπου, νότια του προτεινόμενου έργου),
- Δεξαμενή άρδευσης (σε απόσταση 400m, περίπου, βόρεια του προτεινόμενου έργου),
- Σε απόσταση 800m, περίπου, δυτικά του προτεινόμενου έργου υπάρχει πέρασμα/διάδρομος αποδημητικών πτηνών.

Η μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας θα αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- 6.182 περίπου Φ/Β πλαίσια στερεωμένα σε μεταλλικές βάσεις και εξοπλισμός
- Μετατροπείς τάσης (inverters)
- 700 m περίπου περίφραξη
- Βάσεις με πασσάλους
- Σύστημα ασφαλείας.

Τα στάδια εργασιών που θα χρειαστούν για την κατασκευή του φωτοβολταϊκού πάρκου θα είναι:

- Χωματουργικά έργα διαμόρφωσης του χώρου. Θα διαμορφωθεί επίπεδη πλατεία εργασίας περίπου 19.550 τ.μ.
- Τοποθέτηση των προκατασκευασμένων τυποποιημένων βάσεων,

- Τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων,
- Εγκατάσταση ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, καλωδίωση και σύνδεση μεταξύ τους
- Έλεγχος λειτουργίας και δοκιμών αποδοχής του έργου,
- Διασύνδεση με το δίκτυο ΑΗΚ.

Για την ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων του Φωτοβολταϊκού πάρκου θα απαιτηθούν τα ακόλουθα:

- Περίπου 150κ.μ. οπλισμένο σκυρόδεμα για την κατασκευή θεμελιώσεων των κατασκευών.
- Περιορισμένη ποσότητα προκατασκευασμένων υλικών για την κατασκευή του υποσταθμού.

Σημειώνεται ότι, πυλώνες υψηλής τάσης της ΑΗΚ και υπόγειος αγωγός νερού διασχίζουν το τεμάχιο του προτεινόμενου έργου. Κατά τον σχεδιασμό του προτεινόμενου έργου, έχουν υποδειχθεί ζώνες ασφαλείας από τις υφιστάμενες υποδομές πέραν των 15 μέτρων.

Για τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου απαιτείται σύνδεση με το δίκτυο μεταφοράς του ηλεκτρισμού και νερό για τον περιοδικό καθαρισμό των πλαισίων. Για τη σύνδεση του Φ/Β πάρκου με τη γραμμή μεταφοράς υπάρχουν σε κοντινή απόσταση από το υπό μελέτη τεμάχιο πάσσαλοι της ΑΗΚ και η σύνδεση εκτιμάται ότι θα γίνει μέσω των πασσάλων αυτών. Οι ανάγκες σε νερό κατά τη διάρκεια καθαρισμού των πλαισίων από τη σκόνη εκτιμώνται σε 100 κ.μ περίπου νερού ετησίως (2 φορές τον χρόνο). Για την ασφάλεια του έργου, ο χώρος του πάρκου θα περιφραχτεί και θα εγκατασταθεί σύστημα παρακολούθησης. Επίσης θα τοποθετηθούν προειδοποιητικές πινακίδες για αποφυγή οποιοδήποτε οχλήσεων στο σύστημα.

4. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο σύμφωνα με τη Μελέτη

Οι επιπτώσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας του έργου σύμφωνα με την ΜΕΕΠ είναι οι ακόλουθες:

4.1. Επιπτώσεις στους υδάτινους αποδέκτες

Δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στα υπόγεια και επιφανειακά ύδατα της ευρύτερης περιοχής αφού δεν θα γίνει απόρριψη οποιονδήποτε ουσιών ή υγρών αποβλήτων. Η μόνη δραστηριότητα η οποία θα υπάρχει είναι χρήση νερού κατά τον καθαρισμό των πλαισίων για την απομάκρυνση της σκόνης.

4.2. Επιπτώσεις στο έδαφος

Οι χωματουργικές διεργασίες οι οποίες προγραμματίζονται να γίνουν στην υπό μελέτη περιοχή, είναι μικρές και για αυτό δεν αναμένεται να αλλοιώσουν τα γεωλογικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά. Οι κατασκευαστικές και χωματουργικές διεργασίες είναι απαραίτητες για την σωστή τοποθέτηση των βάσεων και την αποδοτικότερη λειτουργία της Φ/Β μονάδας.

4.3. Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Κατά τις εργασίες κατασκευής του έργου βασικές πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης θα είναι :

- Από την διακίνηση των βαρέων οχημάτων και την χρήση των γεννητριών που θα παράγουν υψηλά επίπεδα καυσαερίων και μονοξειδίου του άνθρακα σε μικρή ακτίνα από το χώρο διακίνησης ή λειτουργίας τους.

- Η δημιουργία σκόνης, απόρροια των χημικών διεργασιών για την ομαλοποίηση του τεμαχίου. Επίσης αμελητέα ποσότητα σκόνης θα προκληθεί από την μετακίνηση των οχημάτων. Το φαινόμενο σκόνης θα είναι παροδικό και θα παύσει με την ολοκλήρωση των εργασιών.

4.4. Επιπτώσεις στην χλωρίδα και στην πτηνοπανίδα

Κατά τη φάση κατασκευής του προτεινόμενου έργου θα γίνει εκρίζωση 22 ελαιόδέντρων. Τα ελαιόδεντρα θα μεταφυτευθούν σε άλλα τεμάχια.

Το προτεινόμενο τεμάχιο βρίσκεται σε απόσταση 800m από το διάδρομο/πέραςμα αποδημητικών πτηνών. Στην ΜΕΕΠ, εξετάστηκε η πιθανότητα να επηρεαστεί η πτηνοπανίδα της περιοχής από το φαινόμενο “lake effect”, κατά τη λειτουργία του Φ/Β. Σύμφωνα με την ΜΕΕΠ δεν αναμένεται να υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις (πχ lake effect) κατά τη λειτουργία του προτεινόμενου έργου από την παρουσία του φωτοβολταϊκού πάρκου.

Σύμφωνα με την ΜΕΕΠ το τεμάχιο δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη βλάστηση και δεν περιέχει είδη τα οποία κατατάσσονται στα σπάνια ή προς εξαφάνιση είδη χλωρίδας της Κύπρου. Η πανίδα της ευρύτερης περιοχής δεν θα επηρεαστεί αφού η εγκατάσταση του έργου δεν επηρεάζει τον φωλεασμό και την εύρεση τροφής στην περιοχή του έργου.

4.5 Μέτρα Μετριασμού Περιβαλλοντικών επιπτώσεων από το προτεινόμενο έργο σύμφωνα με την ΜΕΕΠ

Οι κυριότερες επιπτώσεις κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών υλοποίησης του φ/β πάρκου χαρακτηρίζονται αμελητέες και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την αύξηση των επιπέδων θορύβου και δημιουργία απορριμμάτων. Για το θέμα του θορύβου προτείνεται χρήση εκσυγχρονισμένων οχημάτων και μηχανημάτων του εργοταξίου τα οποία παράγουν χαμηλότερα επίπεδα θορύβου, χρήση γεννήτριας με ηχομονωτικά καλύμματα, χρήση ηχομονωτικών πετάσματος (ηχομονωτική περίφραξη) γύρω από τα θορυβώδη μηχανήματα και εξοπλισμό που θα βρίσκονται σε σταθερή βάση.

Για το θέμα της δημιουργίας στερεών απορριμμάτων προτείνεται όπως κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών να γίνεται χρήση κατάλληλων υλικών και τα μπάζα και στερεά απορρίμματα που δημιουργούνται να απομακρύνονται άμεσα. Λόγω της φύσης των εργασιών και της πολύ μικρής έκτασης του έργου αναμένεται να παραχθούν πολύ μικρές ποσότητες στερεών αποβλήτων οι οποίες μπορούν να διαχειριστούν εύκολα.

Κατά το κατασκευαστικό στάδιο, η παρουσία των βαρέων οχημάτων καθώς και η διενέργεια χημικών εργασιών αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά την αισθητική της περιοχής. Ο επηρεασμός αυτός θα περιοριστεί μόνο εντός των τεμαχίων όπου προτίθεται να κατασκευαστεί το προτεινόμενο έργο. Επίσης τα περιορισμένου μεγέθους χημικά έργα, το μικρό χρονικό διάστημα κατασκευής, καθώς επίσης και ο μικρός αριθμός βαρέων οχημάτων που θα χρησιμοποιηθεί κατά το κατασκευαστικό στάδιο αναμένεται να περιορίσουν στο ελάχιστο τις επιπτώσεις στην αισθητική του τοπίου.

Ο τρόπος λειτουργίας του προτεινόμενου έργου δεν αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά το βιολογικό περιβάλλον της περιοχής. Αντίθετα, σε μακροπρόθεσμο χρονικό διάστημα το προτεινόμενο έργο θα συνδράμει στη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου από την καύση υδρογονανθράκων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας βοηθώντας έτσι την βελτίωση των περιβαλλοντικών συνθηκών.

Για τη μείωση των επιπτώσεων στο βιολογικό περιβάλλον της περιοχής του έργου προτείνονται τα ακόλουθα:

- Ελαχιστοποίηση του «κατασκευαστικού αποτυπώματος» με τον καθορισμό των κατασκευαστικών ορίων εντός των τεμαχίων,
- Τοποθέτηση περιφράξης για προστασία των δέντρων πλησίον της περιοχής εργοταξίου
- Αν είναι εφικτό, να γίνει χρήση καλά συντηρημένης γεννήτριας με ηχομονωτικά πετάσματα, η οποία να πληρεί τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές CE,
- Η προσωρινή αποθήκευση και τοποθέτηση μηχανημάτων και υλικών κατασκευής να γίνεται εντός του υπό μελέτη τεμαχίου,
- Τα δέντρα που υπάρχει δυνατότητα να μεταφυτευτούν, να μεταφυτευτούν σε τεμάχια κατά προτίμηση της περιοχής μελέτης.

5. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τη ΜΕΕΠ, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου στο βαθμό που έχουν περιβαλλοντικές διαστάσεις.

Μετά από συναξιολόγηση των πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή συνηγορεί με την υλοποίηση του έργου με βασική προϋπόθεση την υλοποίηση των όρων που επισυνάπτονται στο Παράρτημα Ι, που επισυνάπτονται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της Πολεοδομικής Άδειας νοουμένου ότι στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάση των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Χριστιάνα Χατζηαλεξάνδρου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

23 Οκτωβρίου, 2019
Αρ. Φακέλου 02.10.011.005.001.005

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΈΡΓΑ ΝΟΜΟΥ 127(Ι)2018
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 1.7ΜW ΤΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΒΙΟΛΑΝΔ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ**

Αρ. Αίτησης Πολεοδομικής Άδειας: ΠΑΦ/00451/2018

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Ι

**ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ
ΣΤΗΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΔΕΙΑ**

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

- A1. Να γίνει προσπάθεια ώστε τα ελαιόδεντρα που βρίσκονται στα νότια σύνορα του τεμαχίου να διατηρηθούν. Για να μην εμποδίζουν την λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου μπορεί να κλαδευτούν για να επανέλθουν μετά την αποξήλωση του πάρκου. Σε διαφορετική περίπτωση να μεταφυτευτούν εντός του τεμαχίου σε σημεία που δεν επηρεάζουν την απόδοση των φ/β πλαισίων. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να εφαρμόζεται ο περί Δασών Νόμος για τις απαιτούμενες άδειες. **Ο όρος είναι ουσιώδης.**
- A2. Η εφαρμογή των φωτοβολταϊκών πλαισίων να γίνει με τη μέθοδο της πασσαλόμπηξης. **Ο όρος είναι ουσιώδης.**
- A3. Η χωροθέτηση και τοποθέτηση των φωτοβολταϊκών πλαισίων να γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε να γίνουν οι λιγότερες εκσκαφές και να ακολουθείται το φυσικό ανάγλυφο του τεμαχίου.
- A4. Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περίφραξη του χώρου εργασιών της κατασκευής.
- A5. Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλαισίων θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μη χρησιμοποιούνται διαβρωτικά υλικά.
- A6. Να γίνει επέμβαση μόνο στο χώρο που θα τοποθετηθούν τα πλαίσια καθώς και οι βοηθητικές εγκαταστάσεις. Στον υπόλοιπο χώρο να μη γίνει, οποιαδήποτε άλλη επέμβαση.
- A7. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανάκλασεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.
- A8. Ο εργολάβος να ετοιμάσει και να φυλάσσει στο εργοτάξιο ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών του 2011(Κ.Δ.Π. 159/2011) για την διαχείριση των ΑΕΚΚ, στα πλαίσια των περι Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2016.
- A9. Ο επιβλέπων μηχανικός έχει την ευθύνη παρακολούθησης υλοποίησης του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των Α.Ε.Κ.Κ.
- A10. Ο εργολάβος να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ., ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.), που εκδίδεται δυνάμει των Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2016 και Κανονισμών του 2011(Κ.Δ.Π. 159/2011) και των εκάστοτε τροποποιήσεών τους.
- A11. Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση.
- A12. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα τα οποία θα προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής του έργου να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή /μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Αδειοδοτήσεις– Αδειοδότηση Διαχείριση Αποβλήτων- Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

- A13. Η περίφραξη του έργου να περιλαμβάνει και φύτευση πρασίνου, το ύψος του οποίου να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Για την φύτευση, να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας του **Πίνακα 1** (επισυνάπτεται) με τη μέθοδο Xeriscaping. **Ο όρος είναι ουσιώδης.**
- A14. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **Ο όρος είναι ουσιώδης.**
- A15. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης.
- A16. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου.
- A17. Για την αποφυγή των δονήσεων και του θορύβου κατά το στάδιο της κατασκευής του έργου, που ενδέχεται να ενοχλήσουν την πανίδα της περιοχής, να αποφευχθεί η εκτέλεση εργασιών εντός της κύριας περιόδου φωλεοποίησης (περί τα τέλη Ιουλίου μέχρι τέλη Σεπτεμβρίου). Την περίοδο φωλεοποίησης μπορούν να γίνονται εργασίες συναρμολόγησης των πλαισίων και άλλων εργασιών που δεν ενδέχεται να προκαλέσουν θόρυβο. **Ο όρος είναι ουσιώδης.**
- A18. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου

- B1. Να γίνει κατάλληλη περίφραξη (όπως αναφέρεται στον όρο A13) και σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο. Ο χώρος των εγκαταστάσεων πρέπει να ασφαρίζεται για την παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.
- B2. Να μη γίνεται ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
- B3. Να μη γίνεται χρήση χημικών καθαριστικών για τα φωτοβολταϊκά πλαίσια.
- B4. Απαγορεύεται η χρήση οποιονδήποτε εντομοκτόνων, παρασιτοκτόνων ή άλλων χημικών ουσιών για οποιονδήποτε λόγο (π.χ. καταπολέμηση κουνουπιών) που θα έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- B5. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Στερεών και Επικινδύνων Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2004 (Κ.Δ.Π. 668/2004).
- B6. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013.
- B7. Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/ και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή /μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Αδειοδοτήσεις –Αδειοδότηση Διαχείριση Αποβλήτων- Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

- B8. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
- B9. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του φωτοβολταϊκού συστήματος. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο αποξήλωσης του έργου

- Γ1. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που θα προκύψουν κατά την αποξήλωση της εγκατάστασης, να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμος του 2011 και 2016, Διατάγματα και Κανονισμούς αυτών.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή /μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Αδειοδοτήσεις–Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων-Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

**Τμήμα Περιβάλλοντος
23 Οκτωβρίου, 2019**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΓΡΑΠΤΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ, ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΩΝ

Τμήμα Δασών:

Με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 24/072019 το Τμήμα Δασών αναφέρει ότι θα πρέπει να γίνει μεταφύτευση των δέντρων περιμετρικά, και αν υπάρχουν δέντρα στην ζώνη των 6 μέτρων περιμετρικά του τεμαχίου τότε αυτά να διατηρηθούν. Αν είναι ψηλά δέντρα και εμποδίζουν τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου μπορεί να κλαδευτούν για να επανέλθουν μετά την αποξήλωση του πάρκου. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζεται ο περί Δασών Νόμος για τις απαιτούμενες άδειες.

Τμήμα Γεωργίας:

Με επιστολή ημερ.16/11/2018 το Τμήμα Γεωργίας αναφέρει ότι το εν λόγω τεμάχιο χαρακτηρίζεται ως ημιγονιμό και εμπίπτει σε γεωργική ζώνη όπου παρατηρείται έντονη γεωργική δραστηριότητα. Το Τμήμα Γεωργίας φέρει ένσταση για την εν λόγω ανάπτυξη.

Τμήμα Περιβάλλοντος
23 Οκτωβρίου, 2019

23 Οκτωβρίου, 2019
Αρ. Φακέλου 02.10.011.005.001.005